

ren sad og sov, og hun vækkede hende ved at kalde på hende. Idet *Mazu* åbnede munden for at svare sin moder, forsvandt faderen ud af hendes greb og druknede. Siden viste det sig, at alt faktisk var foregået, som *Mazu* havde drømt, og kun hendes to brødre vendte tilbage fra havet. Da hun fik det at vide, svor *Mazu*, at hun aldrig ville gifte sig, men derimod vie resten af sit liv til at sørge for sin moder. *Mazu* døde i en alder af 28 år uden forudgående sygdom, men efter hendes død kom hendes ånd ofte til syne på havet, og mange sømænd kunne bevidne, at de var blevet reddet af hende under en storm.

D. Den lokale kult

Guder som *Mazu* har den funktion at være skytsguder for bestemte befolkningsgrupper. Et kinesisk lokalsamfund (landsby eller kvarter i større by) vil næsten altid rumme et tempel til en af disse skytsguder (i større byer vil der desuden ofte være bytempler til enkelte, fremtrædende af dem). De forskellige kulter til den samme skytsgud opfattes som forgreninger af en moderkult og kan være udbredt ved almindelig udflytning. Et nyt tempel opbygges omkring en røgelsesbrænder med aske fra røgelsesbrænderen i et allerede eksisterende tempel (processen kaldes *fenxiang*, „at dele røgelsen“). De mange templer til *Mazu* på Taiwan er således forbundet i et netværk, der viser hele vejen tilbage til moderkulten på Meizhou.

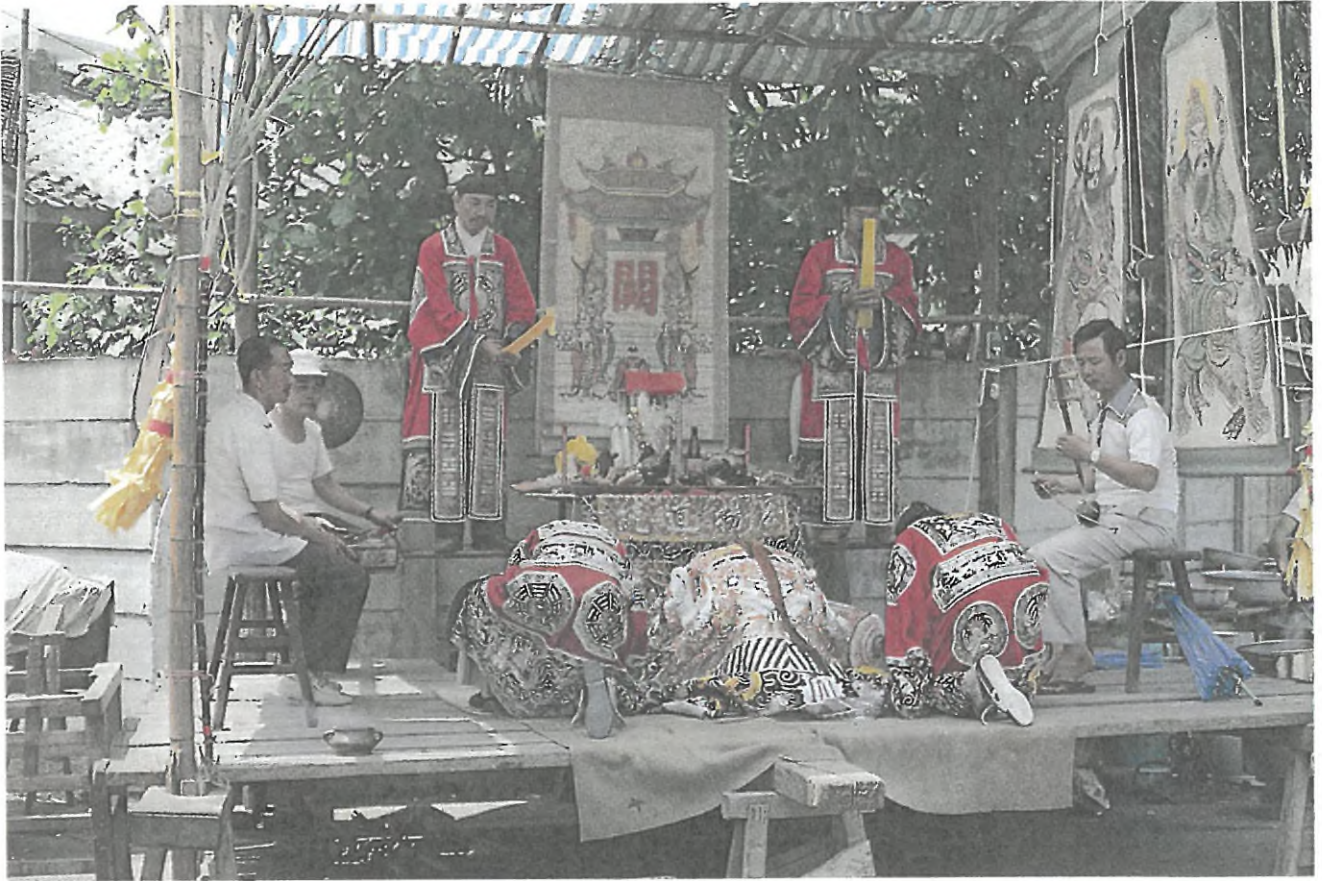
Også befolkningsgrupper defineret ud fra andre kriterier end bopæl, f.eks. grupper af mennesker med samme familienavn eller grupper af udøvere af den samme profession, kan have templer til deres særlige skytsguder. Vigtigheden af de forskellige kriterier for at indgå i kulter varierer fra sted til sted. Den grundlæggende type af kult, og den som for de fleste mennesker spiller langt den største rolle, er dog kulten til den guddom, som beskytter det lokalområde, hvori man bor.

Det lokale område opfattes som den pågældende guddoms territorium, og det lokale tempel er gudens residens. I templet er der anbragt en statue af guden på det centrale alter, vendt mod indgangen (dvs. mod syd, på samme måde som en kejser er vendt mod syd, når han tager imod). Herudover rummer et tempel i reglen sidealtre, hvor vigtige supplerende guddomme (som f.eks. den lokale *Tudi gong*) kan dyrkes. Foran disse altre fremlægger befolkningen jævnlige ofringer i form af røgelse og madvarer. De henvender bønner til guden og kan desuden, hvis de har problemer, rådspørge guden ved hjælp af simple spådomsteknikker. Templet kan yderligere være tilholdssted for visse kategorier af religiøse specialister (folkelige exorcister, medier), som er tilknyttet kulten til guden, og som (for et vederlag) betjener befolkningen med deres særlige metoder.

E. Samfundets fornyelse i en jiaokultfest

Forholdet mellem et lokalsamfund og dets særlige skytsgud opfattes som en kontrakt. Ved at praktisere de almindelige former for gudsdyrkelse, som omfatter f.eks. større festligheder med en mangfoldighed af aktiviteter til gudens ære hvert år på dennes fødselsdag, overholder menneskene deres del af kontrakten og opnår derved gudens beskyttelse. Det er yderligere nødvendigt med faste mellemrum at afholde en *jiao*. En *jiao* er en stor, kollektiv fest, som forstås af daoistiske præster med henblik på fornyelsen af et lokalsamfunds liv (se nedenfor, under *Den kosmiske dans*).

En *jiao* på tre eller fem dages varighed afholdes i dag i hvert enkelt lokalsamfund, f.eks. en gang hvert tredje, femte eller syvende år, eller lidt mere uregelmæssigt, alt efter hvornår man synes, man har råd og tiden er inde. Visse steder angiver traditionerne, at en særlig omfattende *jiao* bør afholdes en gang for hver generation. En *jiao* afholdes desuden hver gang større repara-

Jinbiao ritualet på den anden dag af en tre-dages *jiao* i Jiayi (hovedbyen i Jiayi amt, nord for Tainan amt), 20/4 1978. Hovedpræsten og de to næstrangerende af hjælpepræsterne bøjer sig her for Jadekejseren, dirigeret af de to lavest rangerende af hjælpepræsterne, der optræder i rollerne som ceremonimestre ved Jadekejserens hof. Over alteret ses en billedrulle med tegnet *Que*, Port, forestillende indgangen til Jadekejserens palads. Undertiden anvendes her i stedet et billede af Jadekejseren, som det der er gengivet på s. 45.

Procession igennem gaderne under ovennævnte *jiao* i Jiayi. Skytsguden for det pågældende kvarter er *Bao-sheng dadi*, den Store Kejsers som Bevarer Liv, en daoistisk læge ved navn Wu Ben, som skal have levet 979-1035 i den sydlige del af provinsen Fujian. Billedet viser et udsnit af gudens eskorte. Den store figur er Hr. Hvid, *Bai laoye*, et vigtigt medlem af byguden, *Chenghuang's* stab. Sammen med Hr. Sort, *Hei laoye*, holder han *Chenghuang* informeret om, hvad der foregår i området. Hr. Hvid ser alt, hvad der foregår om dagen, Hr. Sort alt, hvad der foregår om natten.

Tainan, 11/6 1978. Afslutningen på en fem-dages *jiao* i et kvarter, hvis skytsgud er *Baifu qiansui*, en *wangye* gud. Befolkningen tager afsted med kongen, som sendes af sted i sin båd (se billedteksten s. 54). En ældre kvinde fejer vejen foran båden, idet den bliver båret gennem byens gader ned til stranden. Den er her fremstillet af papir og bliver til slut brændt.

tioner af templet er fuldført, samt hvis lokalsamfundet skulle være hjemsoøgt af ulykker, såsom epidemier, ildebrand eller lignende.

En *jiao* forestås af en klassisk, *Zhengyi* præst, som tilkaldes udefra (se nedenfor, under *Den daoistiske kirke*). En *Zhengyi* præst viderefører en ritualtradition, som nedannes i hans familie, og hans tilknytning til de enkelte lokalsamfund, som benytter ham, er professionel. Assisteret af en trup af hjælpepræster (disciple) og musikanter afvikler han et større ritualprogram i templets indre, bag lukkede døre. Kun en lille gruppe repræsentanter for lokalsamfundet er til stede inde i templet og indgår i ritualerne i denne egenskab. Præsterne udfører

dog også enkelte ritualer uden for templet. Et vigtigt af disse ydre ritualer er det såkaldte *Jinbiao*, Fremførelsen af Erklæringen, som udføres på en af de midlertidige teaterscener, der er opført over for templets indgang. Under dette ritual går præsterne i audiens hos Jadekejseren. Erklæringen, *biao*, som ritualets titel henviser til, er et dokument der er stilet til Jadekejseren, og som bliver afsendt i slutningen af ritualet ved at blive brændt. Herudover omfatter ritualet (lige som alle andre større ritualer i en *jiao*) oplæsningen af et dokument, som kaldes *shu*, og som bevares også efter en *jiao* er afsluttet. I en *shu* beskrives det samlede ritualprogram mere udførligt end i dokumentet der bliver afsendt, og det omfatter desuden et mere litterært afsnit, som beskriver de forhåbninger, man knytter til afholdelsen af den pågældende *jiao*. Under *Jinbiao* ritualet oplæses *shu*-dokumentet i sin fuldeste form, dvs. omfattende en række annekser, i hvilke navnene på samtlige medlemmer af

Tainan, som s. 52. I processionen, som bringer kongebåden ned til stranden, indgår en bærestol med en statue af guden. På ryggen af guden rider et medium, som har slået sig selv til blods med et pigget sværd. Det er den karakteristiske måde, hvorpå medier af denne type bringer sig selv i trance (se billedteksten s. 54).

lokalsamfundet er optegnet. En *shu* er stilet til totaliteten af himmelske guder og er i sin essens en bøn om velsignelse for lokalsamfundet.

De mange aktiviteter, som gennemføres af den almindelige befolkning uden for templet under en *jiao*, er i høj grad centreret om den lokale skytsgud. I det hellige område i templets indre spiller denne imidlertid en underordnet rolle. Under en *jiao* er templet omorganiseret, således at de øverste, daoistiske guder (repræsenteret ved billedruller, medbragt af de daoistiske præster) indtager ærespladsen. Statuen af den lokale skytsgud er flyttet og anbragt overfor, ofte sammen med tilsvarende statuer fra husaltrene i de enkelte hjem og statuer af andre af folkereligionens guder. Skytsguden befinder sig således i samme position som præsterne, der henvender sig til de øverste, daoistiske guder. Skytsguden siges at inspicere den pågældende *jiao*,

Sceneri foran templet på den første dag af en tre-dages *jiao* i Wengang (en landsby på Taiwan's vestkyst, i det nordvestlige hjørne af Yunlin amt), 14/11 1978. Templets hovedgud er *Lifu qiansui*, en *wangye* gud. En *jiao* i et lokalsamfund, hvis skytsgud er en *wangye* gud, omfatter nogle karakteristiske begivenheder forbundet med den såkaldte kongebåd, *wangchuan*. I begyndelsen af en sådan *jiao* anbringes kongebåden på sin plads uden for templet, og som det fremgår af billedet, kræver dette medvirken af et medium. Det er et medium af typen *tongji* (et ord af ukendt oprindelse, muligvis et låneord fra et austroasiatisk sprog, men hvoraf den første stavelse skrives med et kinesisk tegn, som betyder dreng). Et medium af denne type er tilknyttet kulten til en bestemt guddom, og mediets trance angiver, at guden er steget ned i hans krop. Hans tungetale og attituder kan aflæses som meddelelser fra guden, og ved anbringelsen af kongebåden er det på denne måde man afgør, hvornår guden er tilfreds med bådens placering.

jianjiao. Men uden for templet spiller han/hun en dominerende rolle.

Uden for templet med ryggen mod den lukkede dør (og således som sædvanlig

◀ Daoistiske præster udfører ritualet *Qingwang*, Invitationen af Kongen, på kysten ud for Wengang, 15/11 1978 (se også s. 55). Knælende bag præsterne ses repræsentanter for lokalsamfundet (d.v.s. de udvalgte, som også deltager i ritualerne inde i templet), iført de karakteristiske dragter, som er efterligninger af Qing dynastiets embedsmandsdragt. Kongen hentes i en tom bærestol, som føres af fire unge mænd fra landsbyen. Bærestolen er blevet ført ud over stranden i abrupte, uforudsigelige bevægelser, som fremkommer ved, at de unge mænd trækker i indbyrdes modgående retninger, og er nu endt foran præsterne. Et medium (ikke synligt på dette billede) spiller atter en vigtig rolle som den der afgør, hvornår guden faktisk er til stede i bærestolen (har modtaget invitationen), således at ritualet kan afsluttes.

Wengang, som ovenfor. Efter at være hentet ved stranden føres kongen hjem til templet, hvor han installeres uden for templet med ryggen mod den lukkede hovedindgang. De mange ofringer, som her er henvendt til skytsguden, har tidligere på dagen været vendt den modsatte vej, op mod den midlertidige teaterscene, hvorfra billedet er taget. Tidligt om morgenen blev *Jinbiao* ritualet udført på denne scene, og de samme ofringer har således først været fremlagt for Jadekejseren.

vendt mod syd) vil der ofte være anbragt en statue af skytsguden. På borde opstillet foran fremlægger lokalbefolkningen til stadighed ofringer af madvarer, frugter, blomster, papirpenge m.m. Over for templet er

Xuejia (en by i Tainan amt, ca. 30 km nord for Tainan), 14/4 1978. Skytsguden (*Baosheng dadi*) bæres igennem gaderne under den årlige en-dags fødselsdagsfest.

Wanli (en mindre by i Tainan bydistrikt, ca. 7 km syd for Tainan), 10/10 1978. Afslutningen på en fem-dages *jiao* i et kvarter, hvis tempel er til *Sanfu qiansui*, en gruppe på tre *wangye* guder. Kongebåden, som her er en rigtig båd af træ, bæres gennem byen og ned til den nærliggende flod.

Wanli, som ovenfor. Kongebåden sættes i vandet, hvorefter den bliver trukket ned ad floden og ud til kysten. Efter 2-3 uger bliver den ført tilbage og anbragt på sin normale plads i en sidebygning til templet.

der opført midlertidige teaterscener, hvorpå tilrejsende teatertrupper opfører skuespil til gudens (og den lokale befolknings) underholdning. En statue af skytsguden føres igennem gaderne i en bærestol, på hvilken måde guden inspicerer sit territorium. I processionen indgår ofte grupper af personer klædt ud som dømonsoldater, der repræsenterer gudens eskorte, og som danser omkring til lyden af trommer.

Under en *jiao* er skytsguden i ganske særlig grad til stede i befolkningens midte. Dette kommer til udtryk igennem aktivitet af medier, der besættes af guden, og som undertiden indgår som bindeled til guden i de ritualer, der udføres af de daoistiske

præster uden for templet. I den almindelige bevidsthed tjener afholdelsen af en *jiao* først og fremmest det formål at bekræfte og forny pagten med skytsguden. I det ovennævnte *shu*-dokument, som rummer navnene på alle medlemmer af lokalsamfundet (ajourført i forhold til sidste gang en *jiao* blev afholdt), fastslås gudens rolle som daglig beskytter og mellemed imellem befolkningen og de himmelske guder. I gennem pagten definerer det lokale samfund sig selv på det religiøse plan, og fornyelsen af pagten fejres med et større festmåltid i det lokale samfund, hvor madvarer, som har været fremlagt til guderne, indtages.